Людмила В. Чуприна, Ліна О. Рубан

МАТРИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

У статті досліджено роль моделювання в системі стратегічного управлінського обліку в процесі прийняття стратегічних управлінських рішень. Доведено доцільність використання кратно-мультиплікативних факторних моделей для побудови систем нормативних показників. Запропоновано використання матриці зростання для побудови моделей, що описують нормативну динаміку економічних систем. Розглянуто методику динамічного оцінювання фінансової стійкості підприємства, побудовану на основі використання матриці зростання.

Ключові слова: *управлінський облік; стратегічний аналіз; стратегічне управлінське рішення; матричне моделювання.*

Форм. 4. Табл. 3. Літ. 15.

Людмила В. Чуприна, Лина О. Рубан

МАТРИЧНОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ СТРАТЕГИЧЕСКОГО АНАЛИЗА В СИСТЕМЕ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА

В статье исследована роль моделирования в системе стратегического управленческого учета в процессе принятия стратегических управленческих решений. Доказана целесообразность использования кратно-мультипликативных факторных моделей для построения систем нормативных показателей. Предложено использование матрицы роста для построения моделей, описывающих нормативную динамику экономических систем. Рассмотрена методика динамической оценки финансовой устойчивости предприятия, построенная на основе использования матрицы роста.

Ключевые слова: *управленческий учет; стратегический анализ; стратегическое управленческое решение; матричное моделирование.*

Liudmyla V. Chupryna[1], Lina O. Ruban[2]

MATRIX MODELLING AS AN INSTRUMENT OF STRATEGIC ANALYSIS IN THE SYSTEM OF STRATEGIC MANAGERIAL ACCOUNTING

The article analyzes the role of modelling in strategic managerial accounting within strategic decisions-making process. Feasibility of using a multiple-multiplicative factor models for construction of the system of normative indicators is grounded. The application of growth matrix to construct the models describing normative dynamics of economic systems is proposed. Dynamic estimation of enterprise's financial stability, based on the use of growth matrix, is considered.

Keywords: *managerial accounting; strategic analysis; strategic managerial decision; matrix modelling.*

Peer-reviewed, approved and placed: *23.05.2016.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку для компаній все більшого значення набувають завдання отримання значущої й достовірної інформації з метою підтримки прийняття управлінських рішень та розвитку організації.

[1] Kharkiv Institute of Finance Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraine.
[2] Kharkiv Institute of Finance Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraine.

© *Людмила В. Чуприна, Ліна О. Рубан, 2017*

Ринкове середовище, яке динамічно змінюється, зростаюча глобальна конкуренція і перспективи, що відкриваються, з одного боку, а також посилення регулятивних вимог, з іншого, підштовхують компанії до перегляду своїх можливостей і зміни підходу до управління організацією. Однією з умов ефективного функціонування організації в сучасних економічних умовах є її здатність враховувати численні зміни, що відбуваються у зовнішньому середовищі, і, відповідно, своєчасно адаптуватися до нових умов господарювання за допомогою розробки дієвої стратегії компанії в рамках стратегічного менеджменту. Підтримуючою системою, що здійснює інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття стратегічних рішень, має стати саме стратегічний управлінський облік із застосуванням інструментів стратегічного аналізу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. До кола науковців, які розглядали сутність і принципи стратегічного управлінського обліку, доцільно віднести: С.Ф. Голова [3], Н.С. Краснокутську [9], С.Ф. Легенчука [10], Г.О. Партина [15], К. Уорда [14] та інших. Одночасно над питаннями використання методу моделювання в управлінні, в т.ч. у стратегічному, працювали такі фахівці, як О.В. Карпенко [5], Г.І. Кіндрацька [6], М.О. Кизим [11], А.А. Пилипенко [12] та інші.

Мета дослідження полягає в дослідженні можливостей застосування матричного моделювання як інструменту стратегічного аналізу в системі стратегічного управлінського обліку.

Основні результати дослідження. Сьогодні перед управлінським обліком постає ряд нових цілей, що набувають все більшої значущості. Перш за все, мова йде про інформаційну підтримку стратегічного планування та прийняття стратегічних рішень, впровадження бізнес-стратегій, генерування вартості, впровадження та розробки нових ІТ-систем, інтерпретації отриманої оперативної інформації.

У такому контексті роль стратегічного управлінського обліку на підприємстві як системи інформаційної підтримки стратегічного менеджменту стає принциповою: саме стратегічний управлінський облік, використовуючи інструменти стратегічного аналізу, задовольняє зростаючи потреби менеджменту в інформаційному забезпеченні розробки бізнес-стратегій.

Стратегічні рішення, що приймаються на підприємстві, мають довгостроковий характер і опосередковуються як внутрішніми умовами підприємства, так і зовнішніми чинниками бізнес-середовища, а отже, будь-які інструменти, що надають релевантну інформацію стосовно стратегічних рішень, можуть вважатися технологіями стратегічного управлінського обліку. Стратегічні управлінські рішення зазвичай приймаються в умовах неповної інформації про економічні процеси та тенденції їх розвитку, що ускладнює вибір найкращої альтернативи. Для ефективного управління економічним процесом потрібно визначити рівень складності досліджуваного об'єкта, його концептуальну структуру, в якій поєднуються фактори, що впливали, впливають та будуть впливати на досліджуваний об'єкт в майбутньому [5]. Формалізувати процес прийняття стратегічних управлінських рішень допомагає метод моделювання економічних явищ та процесів.

Роль стратегічного управлінського обліку на підприємстві не вичерпується лише виконанням певних функцій традиційного управлінського обліку, задача якого – обробка та підготовка інформації для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством. Стратегічний управлінський облік як інформаційна підтримка управління має на меті забезпечити менеджерів підприємства всією інформацією, що є необхідною для управління і контролю розвитку компанії в інтересах її власників та інших зацікавлених сторін. Інакше кажучи, стратегічний управлінський облік – це система інформаційної підтримки стратегічного менеджменту організації.

Різні стратегічні рішення потребують всебічного використання аналітичних інструментів в рамках стратегічного управлінського обліку, який, в свою чергу, покликаний сприяти формуванню адекватних стратегічних цілей і реалізації обраної стратегії.

Стратегічний аналіз оперує широким спектром аналітичних інструментів. Однак дослідження публікацій науковців, які присвячені вивченню методології стратегічного аналізу, свідчать, що можливості використання математичного моделювання не вичерпані повністю.

О.В. Карпенко та О.М. Лебедєвим запропоновано концепцію моделювання як методичного інструменту управлінського обліку, яка «базується на виділенні низки завдань концептуального характеру та відповідних груп моделей: забезпечення збалансованості джерел і ресурсів, ресурсів і обсягів діяльності, доходів і витрат; коштів, що спрямовуються на цілі споживання і накопичення» [5]. З метою реалізації цієї концепції даними авторами пропонується виділити низку концептів локального характеру, серед яких не лише статичні, і й динамічні пропорції, на основі яких виявити загальні концепти, такі як цілі, ресурси, результати. Однак на даний момент в теорії і практиці вимірювання і оцінювання стану підприємства використовується переважно статичний підхід. Роботи, присвячені оцінюванню динаміки стану підприємства, нечисленні.

Підприємству як економічній системі повинна бути притаманна певна стійкість до зовнішніх та внутрішніх збурюючих дій. Стратегічне управління має сприяти виживанню підприємств та організацій у довготерміновій перспективі, саме через встановлення динамічного балансу з зовнішнім середовищем. Проведений М.О. Кизимом, В.А. Забродським, В.А. Зінченком системно-логічний аналіз визначення поняття «стійкість» показує, що воно містить в собі поняття «рівновага», яке використовується в значенні «стійке співвідношення між чим-небудь» [11, *48*]. З огляду на зазначене, в якості інструменту оцінювання рівня стійкості економічної системи може розглядатися сукупність динамічних нормативів, яка охоплюватиме всі суттєві сторони досліджуваного процесу.

Вперше ідея доцільності впорядкування економічних показників за темпами їх зростання з метою визначення нормативної динаміки економічних систем була запропонована І.М. Сироєжиним [13]. Саме ним були запропоновані правила формування нормативної системи показників результативності (НСП), основою якої став їх еталонно впорядкований динамічний ряд.

Як приклад використання нормативної системи показників результативності можна розглядати «золоте правило економіки», яке побудоване на оці-

нюванні співвідношення темпів зміни прибутку (збитку), обсягів реалізації та капіталу, авансованого в діяльність підприємства [7, *346*].

Такий підхід дістав свій розвиток у подальших дослідженнях. На основі базової моделі «золотого правила економіки» з'являються нормативно впорядковані ряди динамічно підпорядкованих економічних показників, за допомогою яких пропонується оцінювати фінансову стійкість підприємств, стійкість економічного зростання, здійснювати стратегічне управління прибутковістю тощо [1; 4; 6; 11]. Для формування динамічних моделей даними авторами використовувався метод логіки.

На нашу ж думку, побудову таких динамічних моделей можна здійснювати на основі широко вживаних у практиці економічного аналізу кратно-мультиплікативних факторних моделей, які отримуються із кратних моделей методом розширення факторних систем

$$A = \frac{a_1}{a_2} = \frac{a_1}{a_3} \times \frac{a_3}{a_4} \times \frac{a_4}{a_5} \times \ldots \times \frac{a_{n-1}}{a_n} \times \frac{a_n}{a_2}, \quad (1)$$

де A – результативний показник; $a_1, a_2, \ldots a_n$ – факторні показники.

Для позитивної динаміки результативного показника А необхідне зростання дробів-співмножників. Отже, дані моделі дозволяють провести еталонне впорядкування факторних показників за темпами їх зростання, яке б забезпечило зростання результативного показника:

$$T(a_1) \geq T(a_3) \geq T(a_4) \geq \ldots \geq T(a_n) \geq T(a_2), \quad (2)$$

де $T(a_1)$, $T(a_2)$, ... $T(a_n)$ – темпи зростання показників $a_1, a_2, \ldots a_n$ відповідно.

В якості результативного показника в такого роду моделях зазвичай виступають показники ефективності діяльності підприємства (рентабельність, ресурсовіддача тощо).

Даний підхід до побудови динамічних моделей може бути доповнений матрицею зростання, методика побудови якої запропонована А.С. Вартановим [2]. Базою для побудови матриці зростання є темпи зростання протягом певного періоду вибраних для оцінювання економічних показників. Елементами матриці зростання є відносні показники, що є результатом ділення показників по кожному рядку матриці на показники кожного стовпця. Кожен елемент має, таким чином, певне економічне значення і пов'язаний з початковими показниками. Якщо початкові показники упорядкувати за збільшенням переважних темпів зростання, то під головною діагоналлю матриці опиняться показники, значення яких ростуть із зростанням ефективності діяльності підприємства (наприклад, рентабельність, фондовіддача тощо). При впорядкуванні початкових показників за збільшення переважних темпів зростання значення елементів матриці зростання, що розташовані під головною діагоналлю, більше 1 свідчать про позитивну динаміку розвитку підприємства.

Розглянемо побудову нормативно впорядкованого ряду динамічно підпорядкованих економічних показників та матриці зростання як елементів аналітичного забезпечення стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства.

Як основа для побудови матриці зростання для оцінювання фінансової стійкості нами використана розширена факторна модель коефіцієнта стійкості економічного зростання, що запропонована Г.О. Крамаренком [9]:

$$K_{сез} = Ч_{відр} \times P_{пр} \times Коб_{вок} \times Ко_{па} \times K_{зл} \times Ч_{пз} \times K_{фз}, \quad (3)$$

де $Ч_{відр}$ – частка чистого прибутку, що відраховується (реінвестована) на розвиток виробництва; $P_{пр}$ – рентабельність продажів; $Коб_{вок}$ – коефіцієнт оборотності власного оборотного капіталу; $Ко_{па}$ – коефіцієнт забезпеченості поточних активів власним оборотним капіталом; $K_{зл}$ – коефіцієнт загальної ліквідності; $Ч_{пз}$ – частка поточних зобов'язань в капіталі підприємства; $K_{фз}$ – коефіцієнт фінансової залежності.

Кожен з перерахованих показників є дробом, а дріб зростає, якщо темп зростання чисельника перевищує темп зростання знаменника. Нами було отримано ряд показників, впорядкованих по переважними темпами зростання, та таку динамічну модель фінансової стійкості:

$$T^{ЧПвідр} > T^{ЧП} > T^{ВР} > T^{ВОК} > T^{ПА} > T^{ПЗ} > T^{К} > T^{ВК}, \quad (4)$$

де $T^{ЧПвідр}$, $T^{ЧП}$, $T^{ВР}$, $T^{ВОК}$, $T^{ПА}$, $T^{ПЗ}$, $T^{К}$, $T^{ВК}$ – темпи зростання чистого прибутку, що відраховується (реінвестується) на розвиток виробництва, чистого прибутку, виручки від реалізації, власного оборотного капіталу, поточних активів, поточних зобов'язань, капіталу, власного капіталу відповідно.

Дотримання співвідношення $T^{ЧПвідр} > T^{ЧП}$ свідчитиме про зростання частки реінвестування чистого прибутку, $T^{ЧП} > T^{ВР}$ – про зростання рентабельності продажу, $T^{ВР} > T^{ВОК}$ – про прискорення оборотності власного оборотного капіталу, $T^{ВОК} > T^{ПА}$ – про збільшення частки власного оборотного капіталу в поточних активах підприємства, $T^{ПА} > T^{ПЗ}$ – про зростання коефіцієнту поточної ліквідності, $T^{ПЗ} > T^{К}$ – про зростання частки поточних зобов'язань у капіталі підприємства, $T^{К} > T^{ВК}$ – про підвищення рівня залучення позикового капіталу у оборот підприємства. При цьому останні два співвідношення не будуть знижувати рівень фінансової стійкості підприємства, як це зазвичай оцінюється, тому що їх зростання обмежене превалюючим зростанням показників, що стоять перед ними у динамічному ряду (4).

Економічний зміст мають також перехресні співвідношення. Наприклад, співвідношення $T^{ЧП} > T^{К}$ характеризує зростання рентабельності капіталу, а співвідношення $T^{ВОК} > T^{ВК}$ свідчить про підвищення маневреності власного капіталу підприємства.

Матриця зростання для оцінювання фінансової стійкості за динамічною моделлю (4) матиме вигляд табл. 1. Елементи матриці, виділені жирним, покажуть дотримання співвідношень безпосередньо динамічного ряду (4), а інші – дотримання перехресних співвідношень.

Запропонована модель дозволяє проводити динамічне оцінювання фінансової стійкості підприємств з урахуванням взаємозв'язків між включеними в матрицю зростання показниками.

Таблиця 1. **Матриця зростання для оцінювання фінансової стійкості,** *авторська розробка*

	$T^{ВК}$	$T^{К}$	$T^{ПЗ}$	$T^{ПА}$	$T^{ВОК}$	$T^{ВР}$	$T^{ЧП}$	$T^{ЧПвідр}$
$T^{ВК}$	$\frac{T^{ВК}}{T^{ВК}}$							
$T^{К}$	$\frac{\boldsymbol{T^{К}}}{\boldsymbol{T^{ВК}}}$	$\frac{T^{К}}{T^{К}}$						
$T^{ПЗ}$	$\frac{T^{ПЗ}}{T^{ВК}}$	$\frac{\boldsymbol{T^{ПЗ}}}{\boldsymbol{T^{К}}}$	$\frac{T^{ПЗ}}{T^{ПЗ}}$					
$T^{ПА}$	$\frac{T^{ПА}}{T^{ВК}}$	$\frac{T^{ПА}}{T^{К}}$	$\frac{\boldsymbol{T^{ПА}}}{\boldsymbol{T^{ПЗ}}}$	$\frac{T^{ПА}}{T^{ПА}}$				
$T^{ВОК}$	$\frac{T^{ВОК}}{T^{ВК}}$	$\frac{T^{ВОК}}{T^{К}}$	$\frac{T^{ВОК}}{T^{ПЗ}}$	$\frac{\boldsymbol{T^{ВОК}}}{\boldsymbol{T^{ПА}}}$	$\frac{T^{ВОК}}{T^{ВОК}}$			
$T^{ВР}$	$\frac{T^{ВР}}{T^{ВК}}$	$\frac{T^{ВР}}{T^{К}}$	$\frac{T^{ВР}}{T^{ПЗ}}$	$\frac{T^{ВР}}{T^{ПА}}$	$\frac{\boldsymbol{T^{ВР}}}{\boldsymbol{T^{ВОК}}}$	$\frac{T^{ВР}}{T^{ВР}}$		
$T^{ЧП}$	$\frac{T^{ЧП}}{T^{ВК}}$	$\frac{T^{ЧП}}{T^{К}}$	$\frac{T^{ЧП}}{T^{ПЗ}}$	$\frac{T^{ЧП}}{T^{ПА}}$	$\frac{T^{ЧП}}{T^{ВОК}}$	$\frac{\boldsymbol{T^{ЧП}}}{\boldsymbol{T^{ВР}}}$	$\frac{T^{ЧП}}{T^{ЧП}}$	
$T^{ЧПвідр}$	$\frac{T^{ЧПвідр}}{T^{ВК}}$	$\frac{T^{ЧПвідр}}{T^{К}}$	$\frac{T^{ЧПвідр}}{T^{ПЗ}}$	$\frac{T^{ЧПвідр}}{T^{ПА}}$	$\frac{T^{ЧПвідр}}{T^{ВОК}}$	$\frac{T^{ЧПвідр}}{T^{ВР}}$	$\frac{\boldsymbol{T^{ЧПвідр}}}{\boldsymbol{T^{ЧП}}}$	$\frac{T^{ЧПвідр}}{T^{ЧПвідр}}$

Можливості застосування матриці зростання для оцінки динаміки фінансової стійкості розглянуто на прикладі ТОВ «ДВЄ», яке займається виробництвом галантерейних і дорожніх виробів зі шкіри та інших матеріалів. Для цього було використано дані про темпи зростання економічних показників, розраховані за фінансовою звітністю даного підприємства (табл. 2).

Таблиця 2. **Динаміка показників фінансової звітності ТОВ «ДВЄ» у 2015 р.**

Показники	Темпи зростання, %
Середньорічна величина власного капіталу	72,8
Середньорічна величина капіталу	87,9
Середньорічна величина поточних зобов'язань	124,8
Середньорічна величина поточних активів	50,3
Середньорічна величина власного оборотного капіталу	17,5
Чистий дохід від реалізації продукції	135,8
Чистий прибуток	102,5
Чистий прибуток, що відраховується на розвиток виробництва	67,2

Матриця зростання, розрахована за наведеними даними, представлена в табл. 3.

Таблиця 3. **Матриця зростання для оцінювання фінансової стійкості ТОВ «ДВЄ»**

	$T^{ВК}$	$T^{К}$	$T^{ПЗ}$	$T^{ПА}$	$T^{ВОК}$	$T^{ВР}$	$T^{ЧП}$	$T^{ЧПвідр}$
$T^{ВК}$	1							
$T^{К}$	**1,207**	1						
$T^{ПЗ}$	1,714	**1,420**	1					
$T^{ПА}$	0,691	0,572	**0,403**	1				
$T^{ВОК}$	0,240	0,199	0,140	**0,348**	1			
$T^{ВР}$	1,865	1,545	1,088	2,700	**7,760**	1		
$T^{ЧП}$	1,408	1,166	0,821	2,038	5,857	**0,755**	1	
$T^{ЧПвідр}$	0,923	0,765	0,538	1,336	3,840	0,495	**0,656**	1

Згідно з розрахунком матриці зростання, темп зростання власного капіталу вище за темп зростання капіталу (1,207 > 1), що свідчить про збільшення коефіцієнта фінансової залежності. Темп зростання поточних зобов'язань більший, ніж темп зростання капіталу підприємства (1,420 > 1), що означає зростання частки поточних зобов'язань у капіталу підприємства. Темп зростання поточних активів менший, ніж темп зростання поточних зобов'язань (0,403 < 1), тобто знижується поточна ліквідність підприємства. Темп зростання власного оборотного капіталу менший, ніж темп зростання поточних активів (0,348 < 1), це свідчить про зниження рівня забезпеченості поточних активів власним оборотним капіталом. Темп зростання виручки від реалізації більший темпу зростання власного оборотного капіталу (7,760 > 1), що означає прискорення оборотності даного капіталу. Темп зростання чистого прибутку менший темпу зростання виручки від реалізації (0,755 < 1), що вказує на зниження рентабельності продажу. Темп зростання чистого прибутку, що спрямовується на розвиток виробництва, нижчий за темп зростання чистого прибутку (0,656 < 1), що свідчить про зниження частки прибутку, яка реінвестується в розвиток власного виробництва.

Окрім того, трактуванню підлягають й інші показники матриці зростання. Так, співвідношення темпів зростання чистого прибутку та капіталу свідчить про зростання рентабельності капіталу, а темпів зростання чистого доходу від реалізації та поточних активів – про прискорення оборотності оборотних активів підприємства.

Основними диспропорціями в розвитку досліджуваного підприємства, що негативно вливають на його фінансову стійкість, є наступні:

- зниження поточної ліквідності підприємства;
- зниження рівня забезпеченості поточних активів власним оборотним капіталом;
- зниження рентабельності продажу;
- зменшення частки чистого прибутку, що реінвестована на розвиток виробництва.

Висновки. Викладене вище дає змогу сформулювати визначення стратегічного управлінського обліку як системи інформаційного забезпечення процесів прийняття стратегічних управлінських рішень, яка разом з новими технологіями стратегічного аналізу дає змогу зробити значний позитивний внесок у стратегічний менеджмент. Основу прийняття стратегічних управлінських рішень повинна складати якісна аналітична інформація про тенденції розвитку подій, взаємозв'язки та закономірності між окремими процесами та явищами у зовнішньому та внутрішньому середовищах підприємства, з огляду на що особливої важливості набуває застосування економіко-математичних методів.

Як інструмент стратегічного аналізу фінансової стійкості підприємства нами пропонується використання нормативно впорядкованого (еталонного) ряду динамічно підпорядкованих економічних показників, який охоплює всі стадії кругообігу капіталу і може бути застосований як сценарій стратегічних дій в сфері управління фінансовою стійкістю. Відхилення елементів нормативно впорядкованого ряду від реальних дає можливість ідентифікувати дис-

пропорції в розвитку підприємства, що негативно впливають на рівень його фінансової стійкості. Своєчасне виявлення таких відхилень дасть змогу особам, що приймають управлінські рішення, адекватно реагувати на негативну дію включених до моделі факторів і своєчасно вносити відповідні корективи у цілі та методи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства. Порівняння фактичних співвідношень між темпами зростання факторних показників з еталонним дозволить оцінити ступінь відповідності їх фактичної динаміки еталонній і, відповідно, виявити «вузькі місця» у використанні фінансових ресурсів підприємства.

1. *Абрютина М.С., Грачев А.В.* Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. – М.: ДИС, 1998. – 256 с.

Abriutina M.S., Grachev A.V. Analiz finansovo-ekonomicheskoi deiatelnosti predpriiatiia. – M.: DIS, 1998. – 256 s.

2. *Вартанов А.С.* Экономическая диагностика деятельности предприятия: организация и методология. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 79 с.

Vartanov A.S. Ekonomicheskaia diagnostika deiatelnosti predpriiatiia: organizatciia i metodologiia. – M.: Finansy i statistika, 1991. – 79 s.

3. *Голов С.Ф.* Управленческий учет. – Харьков: Фактор, 2009. – 779 с.

Golov S.F. Upravlencheskii uchet. – Kharkov: Faktor, 2009. – 779 s.

4. *Гусєва Ю.М.* Формування нормативної системи показників стратегічного управління прибутковістю підприємств // dspace.nuft.edu.ua.

Husieva Yu.M. Formuvannia normatyvnoi systemy pokaznykiv stratehichnoho upravlinnia prybutkovistiu pidpryiemstv // dspace.nuft.edu.ua.

5. *Карпенко О.В., Лебедєв О.М.* Моделювання як елемент методичного інструментарію управлінського обліку // dspace.puet.edu.ua.

Karpenko O.V., Lebediev O.M. Modeliuvannia yak element metodychnoho instrumentariiu upravlinskoho obliku // dspace.puet.edu.ua.

6. *Кіндрацька Г.І.* Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. – К.: Знання, 2006. – 366 с.

Kindratska H.I. Stratehichnyi menedzhment: Navch. posibnyk. – K.: Znannia, 2006. – 366 s.

7. *Ковалев В.В.* Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 512 с.

Kovalev V.V. Finansovyi analiz: Upravlenie kapitalom. Vybor investitcii. Analiz otchetnosti. – 2-e izd., pererab. i dop. – M.: Finansy i statistika, 1999. – 512 s.

8. *Крамаренко Г.О.* Фінансовий аналіз і планування. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.

Kramarenko H.O. Finansovyi analiz i planuvannia. – K.: Tsentr navchalnoi literatury, 2003. – 224 s.

9. *Краснокутська Н.С.* Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.

Krasnokutska N.S. Potentsial pidpryiemstva: formuvannia ta otsinka: Navch. posibnyk. – K.: Tsentr navchalnoi literatury, 2005. – 352 s.

10. *Легенчук С.Ф.* Розвиток теорії і методології бухгалтерського обліку в умовах постіндустріальної економіки: Автореф. дис... докт. екон. наук: спец. 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – Житомир, 2011. – 37 с.

Lehenchuk S.F. Rozvytok teorii i metodolohii bukhhalterskoho obliku v umovakh postindustrialnoi ekonomiky: Avtoref. dys... dokt. ekon. nauk: spets. 08.00.09 – Bukhhalterskyi oblik, analiz ta audyt. – Zhytomyr, 2011. – 37 s.

11. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: Монографія / М.О. Кизим, В.А. Забродський, В.А. Зінченко, Ю.С. Копчак. – Харків: ІНЖЕК, 2003. – 144 с.

Otsinka i diahnostyka finansovoi stiikosti pidpryiemstva: Monohrafiia / M.O. Kyzym, V.A. Zabrodskyi, V.A. Zinchenko, Yu.S. Kopchak. – Kharkiv: INZhEK, 2003. – 144 s.

12. *Пилипенко А.А.* Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства: Наук. видання. – Харків: ХНЕУ, 2007. – 276 с.

Pylypenko A.A. Orhanizatsiia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia stratehichnoho rozvytku pidpryiemstva: Nauk. vydannia. – Kharkiv: KhNEU, 2007. – 276 s.

13. *Сыроежин И.М.* Совершенствование системы показателей эффективности и качества. – М.: Экономика, 1980. – 192 с.

Syroezhin I.M. Sovershenstvovanie sistemy pokazatelei effektivnosti i kachestva. – M.: Ekonomika, 1980. – 192 s.

14. *Уорд К.* Стратегический управленческий учет / Пер. с англ. – М.: Олимп-Бизнес, 2002. – 448 с.

Uord K. Strategicheskii upravlencheskii uchet / Per. s angl. – M.: Olimp-Biznes, 2002. – 448 s.

15. Управлінський облік: Підручник / Г.О. Партин, А.Г. Загородній, Т.І. Свідрик, А.І. Ясінська, Т.М. Бойчук. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2013. – 280 с.

Upravlinskyi oblik: Pidruchnyk / H.O. Partyn, A.H. Zahorodnii, T.I. Svidryk, A.I. Yasinska, T.M. Boichuk. – Lviv: NU «Lvivska politekhnika», 2013. – 280 s.